

👉 **לְאַתְגַּר בְּמָקוֹם לְאַתְרָג** 🗨️

תשפ"ד | גליון 29

🌀 **פְּרֻשֵׁת וַיְחִי** 🌀

והתמודדות העלולים להיקרות בדרכו. הורים בעלי גישה זו (שיטת ה"אתרגו") ישקיעו את כל מרצם בנסיון למנוע מהילד כל פירור של אי-נעימות. הם ינסו בכל כוחם להביא את הילד עד המים אך-גם ישפכו את המים (את ה...קולה) היישר לתוך גרונו - - -

האם זו אמורה להיות ה'שיטה' שתוביל אותנו בנושא הקדוש והמיוחד הזה - חינוך הילדים? **הבה** נשים לב לתינוק הקטן אשר השינויים הנובעים כל העת מהתפתחותו, בולטים וניכרים לעין. הפעוט החינני יניע את גופו קדימה לראשונה, רק לאחר שהנו 'מאתגר' (challenged) באמצעות החפץ הצבעוני המגרה את חושיו, והמונח במרחק מה ממנו. בתקופה מאוחרת יותר, יסתכן בצעידת מספר צעדים לאחר שתשואותיהם הרמות של הוריו יעודדו אותו ויאתגרו אותו לצעוד את פסיעותיו הראשונות... למרות שמן הסתם "מבין" במוחו הקט, כי עלול הוא שוב ליפול ולהיחבט על הרצפה הקשיחה.

כך הוא הדבר לגבי כל בני אנוש **בכל** גיל ובכל דרגא. הפעוט בן **השנתיים** כשהאם המסורה מאפשרת אותו לאכול מהמנה המוגשת לו - **לבדו**, ואיננה מורתעת מהבלגן שהוא מחולל בכך... הילד בן **השלוש** שהוריו ממריצים אותו להתלבש בעצמו, על אף שאחר כך הוא יזדקק לאי אילו 'שיפוצים' ו'התאמות' כדי לסדר אותו (לעיתים ההורים תוהים - האם שווה כל הטרחה...). **בת החמש** שמטילים עליה לסדר את בגדיה מידי ערב (ומשבחים אותה על הצלחתה בנטיילת אחריות על מלבושיה). הילדה בת **השש** שפותחת את לימודיה בשעה טובה בכיתה א' ומתמודדת מול המון למידה, ודרישות התנהגות מסוג חדש לחלוטין... **הבן** שתדיר חפץ שהוריו יתערבו למענו במה שקורה עמו בחברה, אולם הורים משכילים יבחרו להקשיב לבנם, להבין את קשייו, להכיל אותו, אף להזדהות עם רגשותיו. הם יעניקו לו כלים כיצד **הוא** יוכל לסייע **לעצמו** בס"ד. **הבת הבוגרת** שתמיד מתמלאת ברחמים עצמיים על עצמה, בעקבות מטלות ביתיות (household tasks) המוטלות על כתפיה הרכות...

"וַיְחִי מְנַחֵה כִּי טוֹב, וְאֵת הָאָרֶץ כִּי נַעֲמָה וַיֵּט שְׁכָמוֹ לְסִבְלָה, וַיְחִי לְמַס עֲבָד"

מקשה האדמו"ר המקובל **רבי יהודה לייב אשג** בעל ה'סולם' ז"י"ע, והלא אם יששכר רואה את המנוחה שהיא טובה, מדוע הוא מטה שכמו כדי לסבול ולעבוד? אלא, מתרץ בעל ה'סולם', לאור דברי הרמב"ם (בהלכות איסורי מזבח פרק ז הלכה יא) שהרוצה לזכות עצמו יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו. הרי נאמר בתורה (בראשית ד, ד) 'וְהָבֵל הֵבִיא גַם הוּא מִבְּכֹרוֹת צֹאנוֹ וּמִחֶלְבֵהוּן, וַיִּשַׁע ה' אֶל הָבֵל וְאֶל מְנַחֵמוֹ'. והוא הדין בכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב, שיהיה מן הנאה והטוב. אם בנה בית תפילה יהיה נאה מבית ישיבתו. האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשלחנו. כיסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו. הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו וכן הוא אומר (ויקרא ג, טז) 'כָּל חֶלֶב לֵה"ו וגו'. ולכן כשראה יששכר את מעלתה ונעימתה של המנוחה, מטעים בעל ה'סולם', מיד החליט להקריבה ולהעלותה למען עבודת השי"ת - שלא לנוח ולא לשקוט כי אם להטות שכמו ולהשקיע את כל כחו בעבודתו את בוראו.

*

חג הסוכות. זמן שמחתינו. ר' מנשה שולף את אתרוגו המהודר ביד רועדת מבעד לשכבות הפשתן שהגנו עליו. ואז משום-מה נזכר הוא בבנו.

"גם ילדי הקט הינו הדר שבהדרים" חושב ידידנו, "גם עליך אגונן בכל כוחי, אטפל בך בזהירות מרבית, אעטוף אותך בציפוי של הגנה ובסופגי זעזועים למיניהם. עוד תיווכח בני, כי חייך יהיו סוגים בשושנים. אסיר-תודה תהיה אז לאביך - - -"

נאמן לשיטתו, החל מיודענו, רבי מנשה המסור, לצפות את בנו ול"אתרגו" כמיטב יכולתו. **"גישה"** זו גורסת כי על ההורה להגן על ילדו כל העת מפני כל קושי

זאת, ליווי חכם ורגיש מצד ההורה המשלב בתוכו גם דחיפה מסוימת מעת לעת כלפי ההתמודדות העצמית. תהיה התוצאה בעז"ה שההתגברות תהיה למנוף, ה'נס'יון יהפוך ל'נס', והקושי שכעת נדמה כ'עצב' דווקא זה אשר יביא לידי 'עצוב' וחיזוק נפשו של הילד.

"הזהרו בבני עניים" למדונו חז"ל "שמהן תצא תורה" (נדרים פא.) - דווקא בני העניים שאין דרכם להתפנק ולקבל את צרכיהם כמובנים מאליו, הגדלים מתוך דחקות ואין מגישים להם את המעדנים ישר לתוך פיהם - דווקא אלה בעקבות הקושי מתחשלים, וכוחם רב יותר כדי לקבל בקרבם את אור התורה.

וכך גם בלימוד עצמו, אמנם עלינו לפרוש לפני הילד את הלימוד כ'שולחן הערוך' (חז"ל במכילתא ומובא ברש"י ריש משפטים), אולם יחד-עם-זה, המטרה הגדולה - 'ללמוד כיצד ללמוד' - ולכן נגרום לתלמיד 'לעבוד' לבד עד כמה שיד כשרונותיו מגיעים. נשאל שאלות שידרשו חשיבה מאומצת, והכל לפי רמתו של החניך. נוביל את התלמיד כדי שהוא עצמו ישאל. נפנה אותו לתור ולחפש במקורות. נציב לו מדי פעם רף גבוה יותר, ונעודדו להתאמץ מעט יותר, כך יגיע להשגים בכוחות עצמו, ועל כל הפגנת השתדלות של מאמץ מצדו של חניכנו הצעיר נחזקוהו להשתדל ולהצליח בהמשך הדרך.

יוצא מכך, שהמנוחה היא טובה רק לאחר הסיפוק הנפלא של העבודה, המאמץ והאתגר שנציב מולנו ומול הבן והתלמיד. אם כך ננהג נראה בס"ד בעמלנו הצלחה גדולה!

ואומנם, גם אנו, המבוגרים, נדרשים לאתגרים בחיי היום-יום שלנו. חשוב שנציב לנו יעדים ומטרות, נחייב את עצמנו להגיע אליהם, וכך נצליח בעזרת ה' לכבוש יעד אחרי יעד.

והנה כדי להמחיש כמה נחוצה 'הצבת אתגרים' ע"מ להניע את עצמנו לפעול ולזנק קדימה. נשים לב למסופר על הגאון הסטייפלר זצוק"ל שהיה מעודד תלמידי חכמים צעירים להעמיד נגד עיניהם יעדים מוגדרים. וכך סיפר על עצמו זצ"ל שהיתה דרכו לחייב את עצמו להביא בכל שנה חלק נוסף של סדרת ספריו 'קהילות יעקב' לבית הדפוס. וכל זאת ע"מ שהתחייבות זאת תעמוד מולו ותביאהו להתאמצות ולהעלות את חידושויו על פני הכתב. והדברים נפלאים.

יידע כל הורה, כי - יחד עם כל הרצון הטוב מצדנו - אין בכוחנו למנוע מצאצאינו התמודדות מול גלי קושי וסבל שעלולים לבוא עליהם בעתיד. גם אם נשקיע כל מאמץ וננסה להתאים להם היום סביבה אוהדת ותנאים נוחים. לא נוכל בשום אופן לצפות התמודדויות שונות העלולות לבוא עליהם ולהופיע במשך ימי חייהם העתידיים, אין אדם יודע מה צופן העתיד לצאצאיו ומול אילו נסיונות תעמידם ההשגחה העליונה. וכבר אמר שלמה המלך, החכם מכל אדם (קהלת ב', י"א): "כי כל ימיו מכאובים וכעס ענינו", "אדם לעמל יולד" (איוב ה', ז.). ואדרבה, באם ננסה לרפד את חייו הצעירים של בננו ול'אתרגו' במקום ל'אתגרו' שיוכל לעמוד מול הקשיים ולנסות להתמודד מולם, עלולים אנו בכך להחליש את כח העמידה שלו. ואז תוכל כל 'רוח מצויה', חלילה, לשבור את רוחו. לעומת

	חדש! לאחר כעשור ומחצה של הצלחה גדולה בחסדי ה' בהן זכינו להעביר סדנאות לאלפי ילדים ובני נוער לכישורי חיים, לחיזוק רגשי, ולהקניית כלים להצלחה בחברה, מידות טובות ודרך ארץ שמחים אנו לבשר לציבור היקר שבעזרת השי"ת בימים אלה הננו משיקים מיזם חדש ומהפכני בעולם החינוך והטיפול לצעירי הצאן קורס להכשרת מאמנים לכישורי חיים לנוער ולילדים! מיועד במיוחד עבור אנשי החינוך מכל הסוגים, ומטפלים בתחום הרגש או לכל הרואה עצמו מתאים להקנות לילדים חוסן נפשי ורוחני וכלים מעשיים לחיים בבית ובחברה להצטרפות: מתקשרים למס' האישי של מעביר הקורס, ומייסד השיטה 'מרגו'ע - נותנים אימון לילד' - הרב דוד רוזנברג 052-76-24-095 או שולחים מייל לכתובת: margoa.olamot@gmail.com וכבנוס מקבלים מתנה! קורס דיגיטלי, מקצועי - בחינם בנושא: איך לעזור לילדינו להתגבר על החרדות - מרגו"ע לשעת חירום. ניתן כעת לשמוע את הראיון המרתק - שעלה לקו הכשר 'מידע לכל'. חייגו 'קו עולמות' 08.61.61.682	
---	---	---

אחינו כל בית ישראל. הנתונים בצרה ובשביה. העומדים בין פים ובין ביבשה. המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה. ומאפלה לאורה. ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב, ונאמר אמן.